

System angielski: opas gniecionym jęczmieniem

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 5 stycznia 2016

System angielski, czyli z wykorzystaniem jęczmienia, słomy jęczmiennej i koncentratu białkowego, stosowany w opasie młodych buhajków mięsnych jest rozpowszechniony w Wielkiej Brytanii i USA. Czy sprawdzi się również w naszych warunkach?

Opłacalność chowu bydła mięsnego jest dość wysoka w porównaniu z chowem innych zwierząt gospodarskich. Opasy są mniej wymagające od trzody czy nawet bydła mlecznego. Nadal uzyskuje się za 1 kg mięsa dość dobrą stawkę, jednak aby uzyskać jakikolwiek dochód, trzeba dłużej czekać niż w przypadku brojlerów kurzych czy królików. Należy pamiętać, że opas trwa ok. 10 miesięcy, a koszty ulegają częstym zmianom. Trzeba więc przekalkulować opłacalność zastosowania poszczególnych systemów opasu.

System angielski zalecany jest przede wszystkim dla gospodarstw posiadających odpowiednie grunty pod uprawę jęczmienia, dominującego w dawce dla opasanych buhajków. System ten to bowiem opas oparty w przeważającej ilości na paszach treściwych (często ponad 75% dawki) z dodatkiem

słomy jęczmiennej. Buhajki hodowane są do 10 miesiąca życia i osiągają masę ciała 450 kg.

W Wielkiej Brytanii i USA buhajki są utrzymywane w **chowie alkierzowym**, ale z całodobową możliwością korzystania z wybiegów. W systemie nie stosuje się wypasu ani innych pasz objętościowych poza słomą jęczmienną (czasami zamiennie siano).

Dawka

W skład dawki dla opasów wchodzi **jęczmień**, w dwóch formach – gniecionej w postaci płatków lub granulatu (71%) oraz całych ziaren (23%), dodatek **koncentratu białkowego** (o stężeniu 24% białka) oraz **słoma jęczmienna do woli**.

Słoma jęczmienna jest chętnie pobierana przez bydło.

Należy także podkreślić, że istotną rolę w żywieniu tej grupy stanowi **nieograniczony dostęp do wody oraz suplementacja witamin i substancji mineralnych**.

Przyjmuje się, że:

- opasy o masie 200 kg powinny otrzymać 3,5 kg jęczmienia;
- opasy o masie 250 kg powinny otrzymać 4,0 kg jęczmienia;

- opasy o masie 300 kg powinny otrzymać 4,5 kg jęczmienia;
- opasy o masie 350 kg powinny otrzymać 5,0 kg jęczmienia;
- opasy o masie 450 kg powinny otrzymać 6,0 kg jęczmienia.

Żywienie dawką o tak dużym udziale pasz treściwych może niestety wzbudzać wątpliwości, dotyczące szczególnie **problemów metabolicznych**. Szereg przeprowadzonych badań zagranicznych wykazuje jednak, że przy takim żywieniu w żwaczu **nie obserwuje się widocznych zmian pH**. Podczas skarmiania jęczmienia w żwaczu powstaje natomiast więcej kwasu propionowego niż octowego, co ma ogromny wpływ na wysokość osiąganych przyrostów dobowych.

Inny rodzaj opasu angielskiego

W niektórych państwach konsumenci wymagają określonej jakości mięsa wołowego – o znacznej **marmurkowatości i zawartości tłuszczu w tuszy**, nadającego się na **steaki, burgery oraz do pieczenia**. W związku z zapotrzebowaniem rynku stosuje się również opas końcowy angielski, polegający na półintensywnym systemie opasu do masy 300 kg (żywienie letnie – pastwisko i dodatek paszy treściwej, żywienie zimowe – kiszonki i pasza treściwa). Od 300 kg do 450–500 kg opasy żywi się natomiast dawką z jęczmienia i słomy lub siana do woli. Dzięki temu następuje rekompensacja wzrostu, ze znacznym otłuszczeniem tuszy.

Opłacalność

Stosuje się również angielski system półintensywny, który w okresie letnim obejmuje także chów pastwiskowy.

Opłacalność żywienia tym systemem należy rozpatrywać w 2 płaszczyznach. Ziarno jęczmienia może pochodzić z własnych upraw lub z zakupu.

1. Jęczmień z własnych upraw

Teoretycznie wyprodukowanie 4 ton jęczmienia z 1 ha będzie kosztowało ok. **4 tys. złotych**. W koszty wliczone jest nawożenie, środki ochrony roślin, materiał siewny, [paliwo](#) oraz zarobki pracownika.

Podczas opasu buhajka od masy 200 kg do 450–500 kg zużywa się ok. 1200 kg jęczmienia. W żywieniu wykorzystuje się również słomę jęczmienną, pochodzącą z własnych upraw. Ponosi się jednak koszt koncentratu białkowego oraz dodatku mineralno-witaminowego.

Licząc, że wyhodowany w tym systemie buhaj mięsny waży 500 kg po 10 miesiącach opasu, a jego tusza uzyska w systemie klasyfikacji tusz **SEUROP** klasę „E”, otrzymamy 14 zł/kg. Za buhaja w skupie żywca uzyskamy natomiast ok. 7 tys. zł.

Należy także wziąć pod uwagę, że z 1 ha [uprawy](#) jęczmienia można uzyskać **3 buhaje** o podobnej masie.

Od przychodu trzeba odjąć koszty wyprodukowania paszy, zakupu koncentratu i dodatków, amortyzację oraz ewentualne koszty leczenia weterynaryjnego. Logiczny jest fakt, że **im więcej buhajów będziemy utrzymywać w gospodarstwie, tym większe będą zyski**.

Jak będzie w praktyce? Trudno powiedzieć, ponieważ nikt tego systemu nie stosuje w Polsce. Za granicą system się sprawdza, ale może dlatego, że nie opłaca się uprawa kukurydzy lub innych zbóż.

W systemie angielskim wykorzystuje się również siano jako zamiennik dla słomy jęczmiennej.

2. Jęczmień z zakupu

Tona jęczmienia paszowego kosztuje ok. 650 zł. Jęczmień w tej cenie sprzedawany jest w postaci całych ziaren, które nie są dobrze trawione przez mikroorganizmy żwacza, dlatego **najlepiej podawać go w formie gniecionej**.

Minusem jęczmienia z zakupu jest jednak **brak pozostającej po pokosach słomy**, którą wykorzystuje się w żywieniu. Zamiast słomy jęczmiennej można zastosować siano do woli, jeśli posiadamy łąki kośne (takie metody również stosowane są w praktyce w Wielkiej Brytanii).

Buhajki ras mlecznych opasane tym systemem mają mniejsze predyspozycje genetyczne do osiągnięcia tak wysokich przyrostów jak buhajki mięsne.

Dla 3 buhajów na cały okres opasu koszt jęczmienia wyniesie 2400 zł. Do tego należy doliczyć koszt **wysokobiałkowego koncentratu oraz dodatku mineralno-witaminowego.**

Podczas pokosu zielonki i zbioru siana również ponosi się koszty, np. paliwa, sznurka do wiązania kostek lub folii do belowania. Prowadzenie systemu angielskiego z zakupem jęczmienia jest więc **mniej pracochłonny** ze względu na brak konieczności uprawy [zboża](#).

Warto nadmienić, że w trakcie badań w [Instytucie Zootechniki](#) przy wykorzystaniu intensywnego żywienia paszą treściwą i objętościową do woli uzyskano przyrosty dzienne sięgające nawet **1000–1200 g na dobę**.

Może zatem warto rozważyć angielski system opasu?